Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XLV — Reus Diumenge 6 d' Agost de 1899 — Núm. 3.333

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals librerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre. . . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . »
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

La parabola del pobre Llatzer i de l' home ric.

19. Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura, et bysso: et epulabatur quotidie splendide.
20. Et erat quidam mendicus, nonime Lazarus, qui jacebat at januam, ejus, ulceribus plenus.
21. Cupiens saturari de micis, quae cadebant de mensa divitis....

Hi havia una vegada un home ric, el qual se vestia de porpra i de lli, i gosava cada dia am gran esplendidesa.

Ell gaudia de tota delicia, en els seus bells horts i en les seves belles cases, tenint els horts plens d'aromes i de fruits, les cases plenes de concubines i de musics. I cada dia al despertar ell estava, com una terra feconda, disposat a prosperar; i cada jorn, com fontanes d'alegria, s'obrian nous desitjos en la seva carn.

Ell se delectava en esguardar la forma pura de les columnes que'l perfet artista li aixecava en el cancell; també's delectava en esguardar les cames llestes i robustes que'l foner apuntalava a terra en l'acte d'engegar; i també la corrediça del lleonat i rabent llebrer per les praderes, semblant a la flama que devora'l rostoll excitada pel vent vesperti.

A l'estil dels reis de Media i de Persia, ell feia banyar el cós de les seves concubines en els olis olorosos i volia que'l Capitost dels unguentaires li extregués un nou perfúm de la membrana de les flors, de la rehina dels arbres, de les glandules dels animals; peró, així que la pluja d'istiu inondava tot d'una'l sol caldejat i encetat, ell olorava aquella soptada flayre terrestre, recullit en silenci, amb els parpres mig closos, oblidant el bany de la dona bella.

Molt li agradaven els convits de dia i de nit, i els delicats menjars en la baixella més preuhada; i les confitares sinuoses en les quals la saó dels fruits no's podia regoneixe, sublimada pel foc i pel temps; i els vins que transmetien a la sanc la divinitat de les faules efigiades al voltant de les copes; i totes aquelles coses ertes i d'estrany aspecte, qual voluptat secreta no pot esser apresa sino per l'instruida gola. Els mestres de les seves cuines sabien recercar en els cossos de les besties mortes el llom exquisidissim, ocult entre'ls muscles, profon com un altre cor, i, de la mateixa manera que'l music acorda'l seu instrument, ells sabien moderar enginyosament les subtils virtuts del foc. Fins sel va veure descendir sobtadament del seu cavall pera arreplegar de l'escorsa de l'arbre una bresca, i sel va veure senzill com un pastor mastegar la cera rublerta de mel selvatje, i beure tot seguit l'aigua de la font recullida en el palmell de la má.

Molt se delectava en comunicar am la dolcesa de les coses per medi d'aquell sentiment que, difús en tota sa persona i afinat en l'extremitat dels seus dits, semblava de vegades excedir els límits del seu cós, com la llum traspassant l'alabastre de la llantia. Perá gaudirne am més lentitut, ell volia que'n l'obscuritat i en el silenci'ls seus servidors li portessin una dona embolicada en cent tuniques de teixit variat, com un fruit clós dintre d'una escorxa multiple; a fi de que palpejant de la primera a la darrera tunica, per una variació de plaher, els seus dits pressentissin la tebior de la pulpa femenina i fossin menats gradualment cap allá hon era tangible la qualitat divina. Peró la sorra dels mars i dels rius, aspra i daurada com lo crin dels lleonets, i rossa i blana com la pell d'un cervolet, i argentina com la llana de l'anyell, i com totes aquestes coses viva, plavia frecuentment als seus peus nusos.

Per xó no tant sols al só de les flautes i a l'himne dels cantors li bategava'l cor a dintre'l pit, sino també a l'ohir el clar relinx corre tremolosament pels nassos dels seus cavalls nobilissims, en l'hora del pinso, quan els establers s'apressaven a vessar en les menjadoras de bronzo la cibada calorosa.

I ell fins era capable de donar prodigament, i de plorar, y de matar, i d'inventar un suplici, i de generar en silenci hermosos pensaments. Va donar una nau bella velera i ben provehida a un jove desconegut que contemplava desd'una solitària platja l' horitzó llunyá.

I va succeir que un dia ell se trobava assegut al devant d'una taula parada sota'l portic obert enfront dels horts, tenint al seu costat dugues concubines escullides entre cent, les quals s'anomenaven Adonia i Elisama. I a l'entorn hi havien els musics i una cantatriu i un bailet etiop, an el qual l'oli feia relluir la cara negrosa com barnis pulit.

Adonia s'inclinava vers els sóus en actitut sotmesa; ja que'ls esperits en que s'animaven els seus membres voluptuosos eren d'una aital natura que la musica'ls tenia sota'l seu poder com el vent te sota'l seu poder les flames lleus. I els seus dits aprop dels llavis eren com les fibres de la rosella; i tot l'ardor del migdia de l'istiu niava en la seva cabellera trenada meravellosament.

Elisama assaboria les confitures que tenia en plat prenhat al seu devant, les quals semblaven xics datils presoners en un ambar soluble. I els seus pits mig nusos resplendien rosats com la lluna al sortir dalt d'una serra; i tota la seva carn resplendia a travers del seu vestit igual que una atxa encesa a travers d'una cortina fosca.

Ohia Adonia, de tant en tant, en les pauses del concert, el trot d'un cavall barrejat amb un crit ronc; i el seu cor li bategava perque ella sabia que a l'enllá dels portics el bell domador Talmai lluitava amb un cavall indomable.

També Elisama ohia'l trot i el crit, i també an ella li bategava'l cor secret; ja que la bellesa i la forsa de Talmai, tot passant, havian deixat en la seva carn esplendorosa un solc profon d'ardor, com els vents d'istiu al passar pels camps sembrats de blat.

I el senyor magnific, de tant en tant, mirava a l'una i a l'altra dona amb un esguard amorós i crudel; per quan no li era desconegut el desitg que encenia en l'una i l'altra la llur sanc servil; i ja ell havía deliberat gandir-les per ultima volta i fer-les tot seguit pereixe. I ell axí's complavia en miràr-les delitoses i moribondes.

I acaronava a l'una i l'altra, i lloava les llurs prendes amorosament, i deia:

—Oh Elisama, Elisama, tu mai has sigut tant hermosa ni tant desitjable com en aquesta hora, oh Elisama. Els teus pits resplendeixen com la lluna al sortir dalt d'una serra. Els teus llavis son com un clot humit de mel. Els teus ulls son com els ports d'un reialme quan arriban els navilis carregats de vi, de froment, de cedre, de nard i de cinamom.

I acaronava a l'una i l'altra, i lloava les llurs prendas, i deia:

—Oh Adonia, Adonia; tu mai has sigut tant dolça ni tant flexible ni tant daurada com en aquesta hora, oh Adonia. Tu ets flexible i dolça en l'onada dels sóns, com un feix de branques de salzer en una ribera cristallina. Els teus llavis son com una paraula que no s'ha dit encara. Les teves trenes son com l'istiu en un laberinte. Els teus ulls semblan els ports d'un reialme quan arriben els navilis dels embaixadors amb innombrables banderetas voltejant damunt dels páls incessantment.

I les dugues concubines, a l'ohir-lo, se torbaren en llur cor; perque vegeren que'ls seus ulls eren com un palau reial, a ditre'l qual les atxes estan totes enceses, llevat d'una, aprop de la qual vetlla lo butxí.

I ell digué encara, quan va terminar el concert, parant l'orella:

—Talmai ha domat el seu cavall.

I es feu per alguns instants un gran silenci en els atris i en els horts, com en el vaid dels intruments que no's toquen. I les coses totes callaven i brillaven, com al pas d'una potencia divina, i el vent del migdia anava espargint per tot arreu una polsaguera meravellosa arrebaçada a les llunyanes flors. I en el jardí's va sentir una magrana de l'escolada estació badar-se, de massa plena, en el punt mateix del recent calzer.

Aleshores el senyor magnific va pensar en les dones desconegudes que venien aquella hora damunt dels camells pel desert, conduhides vers el seu llit pels servidors, i somniava en la fusta d'Algummim que'ls seus propis viatjants servidors tenien de portar-li pera construir el nou llit. Aquesta fusta no havia mai sigut vista en el pais habitat per ell, i en la nadiua terra d' ellá era empleiada en la fabricació de citares.

Va dir Adonia:

—Qui's queixa vora la porta?

Va dir Elisama:

—Algú deu implorar prop de la porta.

I els cáns lladraren:

I el senyor va dir al bailet etiop.

—Vés a mirar.

I el bailet sen hi va anar i va obrir; i els goços deixaren de lladrar; i algú de nou va llençar un lament.

Era aquest el d'un mendicant que s'anomenava Llatzer, el qual geia prop de la porta, ple de llagues; i desitjava assaciar-se am les engrunes i les molles que queien de la taula del ric. I encara'ls goços anaven a llepar les seves llagues.

Va dir Elisama:

—Es un pobre que s'está morint.

I ella i Adonia, ovirant l'home llagat, giraren tot seguit els seus ulls purs i tremolaren en ses carns inmaculades.

Digué Adonia al bailet negre.

—Dona-li un pa i tanca la porta.

Mes l' home ric va dir:

No, bailet. Fes que entri i que s' acosti. Vui que ell tasti avui el plaer.

I el bailet va menar al pobre prop de la taula. La carn del pobre semblava talment els pampols esmicolats de la tardor damunt les vinyes despullades de rahims. I estava agegut damunt del marbre resplendent, i els goços estaven inofensius al seu costat; peró les dones no gosaren contemplar-lo.

L'home ric, va dir-li, tot guaitant-lo:

—Qui ets tu?

I el pobre respongué, dient:

—Soc en Llatzer.

Digué'l magnific:

—I ara, que es lo que vols, tu, Llatzer?

I el ric va dir aquestes paraules com un rei que está disposat a donar el més gran present.

Mes Llatzer respongué, dient:

—Concedeix-me, senyor, que jo m'assacii en les engrunes que cauen de la teva taula.

I la seva galta era palida i buida com una petjada impresa en la cendra, i damunt del seus parpres s' extenia l'ombra de la mort; i es veis, quan ell parlava, que no li havía quedat res en bon estat sino la pell vora de les seves dents. I ell tenia la seva ánima humil en el palmell de la seva má.

El magnific li va dir:

—Jo ompliré la teva boca de plaer i els teus llavis d'alegria.

I tot seguit va ordenar al bailet etiop que portés an en Llatzer el menjar més delicat en la baixella més preuada. I el bailet va obrí i va posar el plat d'or davant del famolenc.

Peró en Llatzer no gosava tocar am les seves mans barruerés aquell menjar reial. I va restar com un home cego, i les llagrimes varen brollar de ses pestanyes; i va semblar-li que tot ell s' esvania, puix la fam li havia extragat les medules i buidat els össos, com l' interior de les canyes. I els llebrers, que tiestaven al voltant, devoraren seguidament la vianda del plat d'or.

L' home, ric va dir;

—Oh, que ets desgraciat!

I va ordenar al bailet negre que portés al pobre'l ví mes generós en la mes bella copa. I el bailet va obehir, oferint al mendicant una copa més esplendidá que'l topaci d' Etiopia.

Peró les mans den Llatzer varen tremolar tan fort, que la copa caigué damunt del marbre i tota se va trencar; i el ví, am la seva flaire, 's va vessar i es va perdre per entre les potes dels llebrers.

Va dir, encara,'l senyor magnífic:

—Oh, que ets desgraciat!

I va ordenar al bailet que anés á cercar una túnica Siria i la portés al pobre. I el bailet va obehir, tornant amb una túnica brodada de color variat, i la posá damunt dels braços del pobre mendicant.

I l' home ric va dir:

—Ara aixeca-t, Llatzer, i vesteix-te amb aquesta bella túnica.

I en Llatzer s'aixecá; peró, a l'alçar-se, va posar el seu peu vil damunt d' un troç de la prima túnica, la qual se va esqueixar amb una remor semblant al crit de l' aureneta.

Digué, encara, 'l magnífic:

—Oh, que ets desgraciat!

Aleshores, á una mica de distancia, passava pels jardins el domador Talmai, duhent am la má 'l cavall domat, que treia escuma pels nassos. I el senyor el va veure i el va cridar; i amb una má va pendre 'l braç d'Adonia i am l'altre 'l braç d'Elisama. I les dones s' estremiren, perque elles veigueren que 'ls seus ulls eren com un palau reial, a dintre l qual les atxes están totes enceses, llevat d'una, prop de la qual vetlla lo butxí.

Digué 'l magnífic:

—Talmai, acosta-t amb el teu cavall domat.

I Talmai se va aprepar amb el seu cavall que tenia 'l casco sonor i coll adornat ab tremolaments; i tot somrient i tot palpant el coll crinós Talmai digué:

—Mira, Senyor; l'he amansit igual que un anyell.

I aquesta gloria de la seva forsa esborrará en el seu front el signe de l'esclavitut.

Llavores Talmai va estar entre dugues columnes, de peu dret tot ell regalimant de suor, am la cara encesa, com un combatent i hermossíssim. El cavall s' estremía perque la seva sanc agafava horror de l'home llagat i la noblesa de la casta arborava en les seves venes com un flam inextingible; i les venes del seu coll i del seu ventre s' entrellaçavan com els nirvis dels testicols.

Digué 'l magnífic, reconfortant en aquella vista'ls seus ulls que haurien esguardat al pobre:

—Te donaré un gran premi, oh Talmai, pel teu coratje. Ves, entant, a treure al cavall aquelles boniques riendes am les quals tu l' has vençat, i mira de portár-me-les sense tardar. T' espero.

I ell deia aixó perque ja havía acaronat en el seu cervell un pensament, mentres tenie en les seves mans a les dugues concubines, les quals abans del desig al veure'l domador i ara tremolaren d'esglai en els seus óssos.

Traducció d'en D'Annunzio per JOAN PEREZ JORBA.

(Continuará.)

Sensacions

A la vesllum de finida tarde estava assegut en lo pedrís d' una gran bassa buyda, ab catifa de llot sech y pedruscall, las parets negrosas; en un cantó, y sobressurt per clar una escala arribant fins al fons. Arrans de la bassa una paret ab una finestra oberta, un cuadro negre, una finestra cega.

Una petita plassa me bolta... Silenci... no passa un' ánima...

A estonas sento feble remor llunyana de quelcom semblant á tristíssims cántichs; no se si gemegan tórtoras ó algú resa...

Per derrera las teuladas s' aixeca una fumera molt alta; transformada per la fosca 'm sembla un xiprer petrificat, en un país de somnis, y quant ne surt fum, un fum intens y negre, penso que 'l doi s' esten per l' espay.

Lo cel enfosqueix la terra, las ombras s' ajuntan, embolcallantse, los cendrosos núvols caminant tot desfent sa forma y color, fins á desapareixer en l' horitzó uns y apareixentne d' altres.

Sento un esbatech d' alas... ha passat un óliba...

Tinch fret... espahordit m' aixeco, la bassa m' apar una gran tomba buyda.

* * *

Un dia blanch, un dia de boyra, no s' ovira l' horitzó, sembla talment hi manqui espay, que 'l mon siga més petit, tot se confon y esfuma...

Los núvols, caminants del cel han devallat á la terra y mandrosament s' arrossegan. Enlayrada ma pensa, conmoguda mon ánima, esvahit, no goso caminar per por á desvaneixer aquell encís aquell encantament puríssim; la boyra s' atapaheix, y aplaret camino á palpentas per aquella blancor.

Enteladament veig un punt vermell lluminós, de sopte 's torna d' un vert esmeragda... En vers la llum somniant despert... ensopego... tot ho comprench, m' he entrebancat ab lo fil-ferro de la farola, 'm trobo á la vía férrea que la boyra esborra y ablaneix, los ralls semblant febles ombras senyalàn un camí misteriós.

Sento 'l soroll y sotrech del tren que s' acosta, apar que tot tremoli, un xiulet estrident repercuteix vibrant per l' espay. Confós, espurnejant, rapidament lo tren ha passat esbufegant, aclarint la boyra... y 'l rastre s' ha perdut. Encar s' ou sa atadigada y forta respiració de monstre, sembla torni á vindre... y 's va perdent poch á poch fins á sentirse no més com un sospir.

La vida, la forsa, lo moviment, ha passat deisondintme de mon deleitós somni, tornantme á la realitat.

* * *

Sento estimació per la gent que té 'ls ulls blaus, me sembla que han de tindre bon cor, y ser aymants del Art, d' un Art delicadíssim. Blaus tingué 'ls ulls lo trist poeta Heine, Margarida del Faust, Ofelia, y las verges, los serafins, las fadas y las musas.

Res més dols y delicat que la mirada dels ulls blaus, reflexo del cel; no 's veu l' odi ni la rencunia, sols pura amor é ignocencia. Los ulls blaus tenen quelcom de misteriós, no 'ls reproduheix bé la fotografía, sols lo pinzell del inspirat artista... més ab tot avegadas tinch por dels ulls blaus, me recordan 'l mar y penso ab sas traidorías, penso en son fons xuclador de mort ó de oblit.

HORTENSI GÜELL.

Tornemhi

Seguint lo fil d' aquella campanya que deixarem sense acabar ab motiu d' un viatje, y tenint promesa feta que procuraríam enterarnos de si las campanyas que tá determinat colega local eran vistas ab agrado y satisfacció de las personas interessadas pel bon nom de nostra ciutat, per la tranquilitat pública, pels mateixos interessos del partit que diu defensar y per moltas de las conveniencias socials, podém dir que obran ja en nostre llibre de notas algunas manifestacions dels prohoms del partit republicáfusionista-autonomista que avuy ab motiu d' una nova polém ca que hem trobat entaulada ab lo mateix periódich nos reservém donarlas á la publicitat.

Aixó fará que d' aquesta fetxa en endevant tinguém necessitat en los atachs de ferlos personalment ja que com á bons lliberals nos doldría hagués de pagar la culpa qui no te altra culpa que la de ab la seva indiferencia ser causa que 's vagin posant tibantas las relacions entre uns elements y altres y de quin topament no se 'n pot fer cap auguri.

Los que tingan lo valor cívich de ferse solidaris de lo que escriuhen com lo tením nosaltres y ha demostrat tenirlo la *Crónica Reusense* no podrém entretenirnos en refusar atachs pera infamants y calumniosos que sigan, ja que la present campanya no pot servir per altres fins ni poden esperarse més resultats que 'ls de veurer si son més los que cridan y 'ls partidaris del desordre que no aquel s que callavam, perque despreciavam las sevas fanfarronadas.

CRÓNICA

De retorn de son viatje torna á trobarse entre nosaltres nostre amich y company en Francesch Colóm y Escoda.

—

Un article y una mica més ha escrit en *Carlos de Vera* del «Semanario Católico» d' aquesta ciutat pera refutar la nostra réplica anterior.

L' articulista pera defensarse acut á una classe d' arguments que ells per si sols demostran lá poca fé que tenía en la defensa d' aquesta causa.

Lo primer suelto que motivá aquesta polémica nos vá iniciar una ignocencia en l' autor que era persisteix en posar més de relleu, dihent que si amichs nosaltres son ó poden deixar de ser mes ó menos separatistes.

Es una llàstima pera una publicació com lo «Semanario Católico» que no mesuri més las paraulas que escriu, parque creyém nosaltres que l'article «Regionalistas ¿Eh?» aixís com va suscrit per un individuo del cos de redacció no hi anés, indicaría que desde la aparició del periódich hi ha hagut una transformació en la manera de sentir y apreciar los fets que á la nostra Catalunya 's refereixen que l' han de perjudicar molt. Ni «La Veu de Catalunya» es separatista ni á «La Veu de Catalunya» l' excomunicará may lo bisbe de la diócessis.

Ho pot fer sí, en *Carlos de Vera* que ja diu que sent haver coincidit ab en Romero Robledo y 'l república Lletjet y potser d' haver colaborat en «La Autonomía».

—

Lo noy de que donavam compte en nostra edició d' ahir al mateix dia á las dos de la tarde fou conduhit á Tarragona per un dependent de la Alcaldía, posantlo á disposició del Governador Civil.

Durant tot lo dematí sostingué la versió que contavam ahir ab tots sos detalls, á pesar de ser interrogat per si sería un tal Joan Moliner del qui los diaris de Barcelona donavan compte de que s' havía ausentat desde diumenge passat d' una botiga de drogas un noy de tretze anys quals senyas coincidían ab las del suposat Anton Cabanach y que sa familia, habitant al carrer del Parlament núm. 50, agrahiría á qui donés noticias del extraviat noy; més á última hora no negà que era 'l mateix Moliner pero que no volía tornar á Barcelona preferint posarse á treballar en qualsevol altre punt fora de la capital del Primpcipat.

Com las disposicions estavan ja donadas després de ser lo jovenet interrogat de nou per lo senyor Alcalde, no hi hagué medi de cambiarlas marxant com hem dit, á Tarragona l' astut estornell á qui no li ha valgut la vivor á lo menos per aquesta vegada.

—

Pera 'l vinent dimars están cridats á una reunió en nostras Casas Consistorials los senyors Alcaldes de Tarragona y Valls pera tractar d' una obra que afecta als interessos de tot lo camp de Tarragona.

Molt celebrarém que aquestas dignas autoritats simpatisin ab lo pensament del nostre Ajuntament y que en benefici mútuo realisin lo pensament que motiva la crida.

—

Aprofitant la circunstancia de trobarse en aquesta ciutat D. Cassimir Servat, aventatjat periodista, pintor y autor dramátich, la societat «Círcol Artístich Catalá» ha organisat una vetllada pera la nit d' avuy, en la que pendrá part dit senyor, y la qual s' ajustará á un escullit programa, que no deixará de cridar la atenció dels concurrents.

—

Per l' Inspector de mercats d' aquesta ciutat ahir foren decomisats é inutilisats 67 ks. de peix per no reunir las condicions de salubritat pera ser destinat al consum públich.

—

Demá tindrá lloch en lo saló de la Alcaldía una reunió dels Alcaldes de Riudoms, Montbrió y Montroig, cridada per lo senyor Font de Rubinat pera tractar de la conveniencia de construhir un ferrocarril de vía estreta que posi en comunicació los citats pobles ab nostra ciutat.

No dubtém que 'ls Alcaldes de las poblacions á qui interessa lo portar á cap aquesta millora, abundarán en la mateixa idea que 's fassi tot seguit.

En lo próxim número parlarém ab la extensió que 's mereix tan bona idea.

—

Hem rebut del senyor Director del Colegi d' Interns de nostre Institut D. Joseph Ollé una circular anunciantnos la obertura d' una Escola de Comers.

—

Ha mort á Santa Clara, Isla de Cuba, un fill d' aquesta ciutat d' uns cincuanta á cincuanta cinch anys d' edat anomenat Ramon Martí deixant bens de fortuna per una cantitat bastant important.

Un de nostres compatriotas resident en aquell punt nos escriu la noticia, afegint que l' Estat Nortamericá s' ha incautat de la herencia fins que surti lo verdader hereu, qui segurament será una germana de dit Martí que ell deya tenía encara á Reus, ó en defecte sos fills algun altre parent inmediat.

La Redacció de Lo SOMATENT donará cuantas altras noticias constan en la carta que dona compte de dita defunció.

—

Ahir lo «Círcul Ecuestre» se vegé molt concorregut, distingintse ab sos arriesgats travalls tots los artistas que prengueren part en la funció.

—

Lo dia 10 del corrent, festivitat de Sant Llorens, celebrarán sa festa major los pobles de Pinell, Villalba, Galera y Colldejou.

—

Aquesta nit, per la secció d' aficionats del teatro de la societat «La Palma» se posará en escena la divertida comedia en un acte «Las Carolinas» y la bonica sarsuela en un acte «El último figurín», acabant la funció ab l' acostumat ball á piano.

—

Ans d' ahir se celebrá en la ermita ó santuari de Nostra Senyora de la Paret Delgada, situada á dos kilómetres de la Selva del Camp, la acostumada festa anyal.

—

Ha sigut traslladat á Logroño l' enginyer agrónom d' aquesta provincia D. Vicens Crespo, haventse nombrat pera sustituhirlo D. Joan Ramón Vidal.

—

Entre 'ls acorts preses per l' Ajuntament de Tortosa en la sessió d' ans d' ahir pera procurar la concurrencia de forasters á las festas próximas de la Verge de la Cinta, figuran lo de gestionar la rebaixa de trens y la celebració d' un certámen musical.

—

La situació de las vinyas francesas es molt satisfactoria en la actualitat. En lo Mitjdía la cullita sembla assegurada. En lo Beaujolais la floració s' efectúa en bonas condicions. A Borgogne, encarque falta algo 'l calor, la vegetació es espléndida. En la Gironda lo temps es favorable á la vinya y las apariencias molt bonas. Hi ha alguna senyal de malaltía criptogámica y d' altisa, que causan certa angunia, pero no per aixó se perden las esperansas d' una bona cullita, á pesar dels frets que regnaren en la primavera.

En las restants regions de la vehina República lo rahim se va completant, y en general, y no obstant las variacions de la temperatura causadas per las perturbacions atmosféricas, lo fruyt es bó y exemp de malaltías.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1289'60.

—

En vista del desbaratament que regna respecte á la veda del «bou», los pescadors de la vehina capital se proposan reanudar sas tascas.

Secció oficial

Registre civil

del dia 4 de Agost 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Genoveva Torrell Robert, 15 anys, Vidal, 1.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 4

Cap.

Despatxadas

Pera Torrevieja l. Pepito, en lastre.

Pera Barcelona l. Teresa, ab tránzit.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS]

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62'90	Aduanas	95'
Exterior	'	Norts	50'35
Amortisable	'	Fransas	42'10
Cubas 1896	70'87	Filipinas	11'60
Cubas 1890	59 37	Obs. 6 0[0 Fransa	85'87
Exterior París	67'15	Id. 3 0[0 »	43'25

GIROS

París	24'	Londres	31'30

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	62'90	Cubas del 86	70'93
Orenses	11'60	Cubas del 90	59'37
S. Juan	'	Aduanas	95'
Norts	50'35	Ob. 5 0[0 Almansa	87'
Fransas	42'10	Id. 3 0[0 Fransa	'
Filipinas	76'		

PARIS

Exterior	60'80	Norts	'

GIROS

París	24'	Londres	31'30

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

Cambis corrents

en lo día d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	30'80	'
» 30 dias vista	'	'	'
» »	'	31'10	'
París 90 dias fetxa	'	'	
París vista	'	23'60	24'
Perpignan vista		'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	625
Gas Reusense.	610		
Industrial Farinera	625		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	500		
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvías			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Sixte.
Sant de demá.—Sant Gayetá.

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donará com á inmediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fí de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fisca á sa última tarifa son exageradament baizos, «Le Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus següents:

			Ptas.
Una làmpara incandescent de	*5 bujías*		*1'25*
" " "	*de 10*	*"*	*1'75*
" " "	*de 16*	*"*	*2'50*
" " "	*de 25*	*"*	*3'75*
Preu del kilowat, hora........			*0'50*

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temèm, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electrà Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»
Lo Director.

AVÍS

Per acort del Iltm. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca á concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que vulguin cedir en arrendament, local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab vivenda pera 'l quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dias de publicat aquest anunci.

En las proposicions s' ha de fer constar, que las obras d' instalació de la oficina han d' esser de compte dels proponents, acompanyant á las mateixas lo plano acotat del local que s' ofereixi.

Reus 5 Juliol 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 5.

Diuhen de Bilbao que forsas de cavallería han atropellat als huelguistas de la zona fabril.

Faltan detalls, probablement perque la censura se 'ls quedará.

—S' assegura que fins dilluns ó dimars los generals March y Valcarcel no tindrán acabadas las conclusions relativas al procés de Santiago.

De tots modos lo resultat segurament será lo comunicat.

—La prempsa ministerial publica la anunciada circular de la Cambra Agrícola de Córdoba.

Arremet sense obstacles contra totas las Cambras, de Comers y Agrícolas, que tingueren las assambleas á Saragossa.

Diu que tals assambleas, que han pretingut aixecar un poder nou enfront dels poders «constitucionalment constituhits», baix lo mando de dos generals: Paraíso y Costa.

Pinta als «dos generals» com possehits per la soberbia, rebosant ampulositat y declamació, suposant iniciador á Paraíso, que té á Costa per son cómplice.

Segueix pel istil la circular, que acaba proposant als agricultors que expressin sa gratitut al gobern per exceptuar á la riquesa rústica de las cárregas que han de sobreportar la majoría dels contribuyents.

Hi ha que tenir en compte que 'ls firmants d' aqueixa circular son coneguts com á caracterisats amichs y servidors del gobern á Córdoba.

—Ha árribat aquest matí lo duch de Tetuán.

Aquesta tarde conferenciará ab lo quefe del Gobern.

—Telegrafían de Orense que ahir se celebraren grans festas á Nazeira, á las que hi assistiren alguns vehins de Moreira, població propera.

Degut á antigas rivalitats existents entre abdós pobles, se desenrotllá una verdadera batalla campal, propia de las kábilas del Riff.

Fou tan encarnissada la batalla, que tots los contendents resultaren ferits.

Un d' ells, l' únich que ho está de gravetat, rebé una forta ganivetada que 'l ratllá desde 'l cap fins al ventre.

—Telegrafían de San Sebastián que á consecuencia del furiós temporal que 's desencaná ahir á la nit se tombá una barca en la que hi anavan tres senyoras y un noy.

Gracias als aussilis prestats per dos mariners, pogueren salvarse.

—Lo ministre de la Gobernació substituhirá al senyor Silvela en alguns viatjes á San Sebastián.

Probablement la proxima visita á la reyna, en nom del gobern, la fará 'l Sr. Dato.

—Telegrafían de Gibraltar que l' almirall Dewey se repostará de carbó continuant son viatje en direcció á Nova York.

No fará altra escala.

—Existeix lo propósit de convertir varias estacions telegráficas limitadas en permenents.

Aquesta millora alcansará á algunas capitals de provincia.

—Ha mort lo comandant general d' Artillería senyor Mantenegro.

—Lo ministre de Marina ha conferenciat ab lo senyor Silvela.

Tractaren de la venda dels barcos espanyols que quedaren á Filipinas.

Diversions públicas

CIRCO ECUESTRE FEIJÓO

Situat á la Plassa del Hospital

Avuy tindrán lloch dos grandiosas funcions ab programas variats prenenthi part tots los artistas de la companyía, comentsantse la de la tarde á dos cuarts de cuatre y la de la nit á dos cuarts de deu.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS

LAUSSANNE

Dipósit exclussiu á Reus

D. ANTON SERRA (farmacéutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINFA

	Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas. . .	1'00
Tubo pera 8 á 10 vacunas. . .	1'50
Tubo pera 20 á 25 vacunas. . .	3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 á 3 vacunas. .	4'00

PULPA

	Ptas.
Placas pera 3 á 4 vacunas. . .	1'50
Placas pera 6 á 8 vacunas. . .	3'00
Frascos pera 25 vacunas. . .	8'00
Frascos pera 50 vacunas. . .	15'00

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA			ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe		7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........		7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe		12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe		1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe		8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA			ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe		9'49 m
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe		3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes do 3.ª classe		6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe		10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........		10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » »	9'44 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase.....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).........	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe............	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep américá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydades de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los mès práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fi d' obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 100 páginas en bon paper y clara impresiò, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de **UNA PESSETA**.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1899

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Agost directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y rápit vapor francés

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Agost lo vapor Les Andes
lo dia de " "

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ACREDITADAS ESPECIALITATS

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D' OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agrícola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concurs internacional de Saint-Gilles y gran Diploma d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

pera tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE 'S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermoseja, rejoveneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, per blanchs que estiguin.—**AMPOLLA 2 PESSETAS**

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d' interés anyal
Amortisables á llarch plasso de 5 á 50 anys

Ab garantía de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera 'l propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.
Ademés, lo Banch, acepta en qualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam.
No importa que las fincas estiguin hipotecadas.
No s' admeten préstams inferiors á 5.000 pessetas.
Pera més informes al Agent de dit Banch

JOAQUIM SOCIATS.—Carrer Santa Anna, núm. 26.—Reus.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLÉO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM, ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA